

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Józef
Nazwisko: Belch
Miejsce urodzenia: Różanka
Data urodzenia: 04-07-1909
Imię ojca: Izydor
Imię matki: Teresa
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Akta kontrolne śledztwa prowadzonego przez WUBP we Wrocławiu dot. podejrzeń o szpiegostwo, szerzenie wrogiej propagandy i współpracy z obcym wywiadem członków związków wyznaniowych. Józef Belch występuje w materiałach jako ksiądz katolicki zaangażowany w działalność "nielegalnego" Stronnictwa Narodowego (SN). Materiały złożono do archiwum 12.04.1951 pod sygn. 1006/III.	IPN Wr 039/2 t. 1 (10016/III).	
Sprawa zagadnieniowa - akta zawierają ankiety ujawnionych członków podziemia. W aktach znajduje się oświadczenie ks. Józefa Belcha z 14.04.1947, w którym podał, iż w latach 1942-1943 był członkiem AK w miejscowości Stojańce (pow. Mościska), gdzie pracował w miejscowej parafii. Powrócił do rodzinnych Grodzisk na Rzeszowszczyźnie i w 1945 roku przystąpił do SN. W organizacji zajmował się redagowaniem artykułów do broszur i czasopism organizacyjnych występując pod ps. "Szczerbiec". W czasie aresztowań członków stronnictwa zbiegł i ukrywał się pod innym nazwiskiem. Sprawa została złożona do archiwum WUdsBP we Wrocławiu w dniu 25.04.1956 pod sygn. 2285/IV.	IPN Wr 032/189 t. 2 (2285/IV).	
Materiały operacyjne dot. ks. Józefa Belcha, skazanego przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie za przynależność do Stronnictwa Narodowego, w którym pełnił funkcję szefa propagandy Okręgu Rzeszowskiego. W okresie 28.09.1951 do 24.10.1954 był w Więzieniu Wrocław I, a następnie w Więzieniu w Rawiczu. Materiały sprawy złożono do Wydziału Ewidencji Operacyjnej KW MO w Rzeszowie pod sygn. 4110, a następnie przerejestrowano (28.04.1970) pod sygn. 8440/II.	IPN Rz 042/2054 (8440/II).	

<p>Akta sprawy sądowej prowadzonej m.in przeciwko Józefowi Belchowi. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 31.07.1954 skazany za to, że w okresie od lata 1946 do listopada 1949 na terenie Rzeszowa i Sobieszowa (pow. Jasło) przechowywał pisma i książki ze strukturą SN i NOW i inne czasopisma w celu ich rozpowszechniania. Materiały te wg. organów zawierały "fałszywe wiadomości mające wyrządzić istotną szkodę interesom Państwa Polskiego". Skazany na 7 lat pozbawienia wolności oraz utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na 2 lata. Na mocy amnestii z 1952 roku złagodzone karę więzienia do 4 lat i 8 miesięcy. Akta zawierają również dowody rzeczowe zebrane ze sprawy: gazetki, artykuły dot. działalności SN przechowywane przez ww. u osoby trzeciej.</p>	<p>IPN Rz 122/272-277 (Sr. 80/54).</p>
<p>Akta kontrolne śledztwa w sprawie przynależności do nielegalnych organizacji SN oraz WiN. Józef Belch występuje w sprawie jako członek SN ps."Szczurbiak" i "Lipiński". W organizacji opracowywał artykuły ideologiczne, które miały wpłynąć na pozytywne wychowanie w duchu narodowym i katolickim. Sprawa prowadzona była przez WUBP we Wrocławiu w okresie 21.10.1950-12.04.1951.</p>	<p>IPN Wr 039/3 t. 1-3 (10017/III).</p>
<p>Józef Belch figuruje w Repertorium spraw prowadzonych przez Wojskowy Sąd Rejonowy we Wrocławiu"Sr" w 1951 roku.</p>	<p>IPN Wr 21/5929 t. 6.</p>
<p>Materiały Sprawy Ewidencyjno-Obserwacyjnej (zmienionej na Sprawę Operacyjnej Obserwacji) krypt. "Fachowiec" dot. Józef Belcha. Sprawę prowadzono w WUdsBP we Wrocławiu w związku podejrzeniem kontynuowania przez ww. "wrogiej działalności". Sprawę zakończono dn. 31.07.1955 ze względu na niepodejmowanie działalności politycznej. Akta zawierają dokumenty z lat wcześniejszych.</p>	<p>IPN Wr 024/7968 (97273/II).</p>
<p>Materiały operacyjne dot. kapłana katolickiego skazanego sądownie za działalność w Zrzeszeniu WiN. Józef Belch występuje w materiałach jako przedstawiciel "reakcyjnego kleru" i "wróg Polski Ludowej" związany ze Stronnictwem Narodowym. W organizacji pełnił funkcję szefa propagandy na podokręg rzeszowski. Był autorem wielu artykułów ideologicznych SN o treści „wrogiej ZSRR i Polsce Ludowej”. Początkowo "nielegalne gazetki" takie jak: "Nasza sprawa", "Jestem Polakiem", "Naród w walce", czy "Orzeł Biały" drukował w swoim mieszkaniu, następnie zorganizował ludzi do pomocy przy druku. Na spotkaniach organizacyjnych wygłaszał przygotowane przez siebie referaty, w których krytykował ustrój Związku Radzieckiego oraz przedstawiał sposoby walki z panującym w Polsce systemem. Sprawę 438/55 zdjęto ze stanu PUdsBP w Sanoku 18.11.1955 i przekazano do PUdsBP w Rzeszowie. Tu w dniu 02.01.1956 wszczęto sprawę ewidencyjno-obserwacyjną (nr rej. 1037/56), a następnie zamknięto 05.12.1956 rejestrując pod nr 786/56. Obserwację osoby i jej środowiska kontynuowano w ramach Sprawy Ewidencji Operacyjnej nr rej. 2476 (19.01.1959) przez Ref. ds. Bezpieczeństwa KPMO w Brzozowie. Materiały złożono do archiwum pod sygn. 2735/60 (24.09.1960), a następnie 31.12.1971 przerejestrowano pod sygn. 13606/II. Akta zawierają też dokumenty z lat wcześniejszych.</p>	<p>IPN Rz 043/368 (13606/II).</p>

Sprawa Ewidencyjno-Obserwacyjna dot. osoby trzeciej, udzielającej pomocy członkom SN - m.in. udzielił schronienia Józefowi Bełchowi, który ukrywał się z obawy przed aresztowaniem. Sprawę prowadziła PDds.BP w Strzyżowie w okresie 19.09.-5.12.1956.

IPN Rz 061/500 (11717/II).

Opracowanie wewnątrzresortowe wykonane w latach 1977-1984 w Wydziale "C" KW MO/WUSW w Rzeszowie. Materiały zawierają charakterystykę faktologii Nr 4 dot. organizacji pn. Rzeszowski Okręg Stronnictwa Narodowego (SN) działający w okresie 1928-1947 na terenie woj. rzeszowskiego. W materiałach znajduje się m.in. kwestionariusz dot. Józefa Bełcha. Od wyzwolenia był członkiem SN, w którym pełnił funkcję kierownika referatu prasowo-propagandowego Zarządu Powiatowego SN w Rzeszowie, a od października 1945 funkcję Kierownika Działu Propagandy Zarządu Okręgu SN w Rzeszowie. Redagował i wydawał m.in. "Naród w walce", "Narodowiec" oraz "Biuletyn Informacyjny". Wyrokiem WSR w Rzeszowie z dnia 31.07.1954 skazany na 4 lata i 8 miesięcy pozbawienia wolności.

IPN Rz 0172/1/J (CHF-4).